

Aanvullende bibliografische gegevens over de eerste druk van Jac. P. Thijssse's Vogeljaar

L. van der Hammen

Enkele jaren geleden (Van der Hammen, 1973, 1973a) publiceerde ik twee bibliografische studies over de zeven opeenvolgende drukken van Thijssse's Vogeljaar. Aan de hand van oude advertenties in De Levende Natuur maakte ik toen o.a. een reconstructie van het oorspronkelijke schema van publicatie van de eerste druk, waaronder de data van verschijnen van de afleveringen en hun omvang. Deze reconstructie bleef hypothetisch omdat het bestaan van afleveringen, die in hun oorspronkelijke staat bewaard gebleven waren, mij destijds onbekend was.

Omslag van aflevering 7/8 van de eerste druk van Thijssse's Vogeljaar. Foto: Chr. Hoorn.

Dank zij de welwillende medewerking van dr. W. Backhuys te Rotterdam ben ik intussen in het bezit gekomen van een incomplete serie afleveringen van de eerste druk, in de originele omslagen. Hierdoor is het nu mogelijk geworden een deel van mijn vroegere hypothesen te verifiëren.

Ik bezit thans de afleveringen 2, 5, 6, 7/8, 9/10, en 11/12. De omvang hiervan (aantal pagina's en aantal platen) komt geheel overeen met mijn oorspronkelijke reconstructie, met uitzondering van de afleveringen 4 en 5. Ik concludeerde destijds dat deze als één gecombineerde aflevering gepubliceerd waren; het blijkt nu echter dat zij afzonderlijk verschenen. Aflevering 5 omvat de pagina's 113-136 en de platen [6-7]; aflevering 4 zal dus de pagina's 97-112 en plaat [5] hebben omvat.

Uit een aankondiging op de achterzijde van de afleveringen 2 en 5-8 (welke aankondiging hoogst waarschijnlijk ook op de achterkant van de afleveringen 1, 3 en 4 voorkwam) kan men afleiden dat het inderdaad oorspronkelijk de bedoeling was dat alle afleveringen in 1904 zouden verschijnen. Deze aankondiging luidt als volgt: 'Wijze van uitgave. Het werk is volledig in 12 Afleveringen, die in den loop van het jaar 1904 zullen verschijnen. Prijs per Aflevering van 24 à 32 bladzijden, met min-

stens één gekleurde plaat, f 0,60. Men verbindt zich voor het geheele werk'. Op de voorzijde van de omslagen van de afleveringen 9-12 is 1905 als jaar van publicatie vermeld, terwijl in de aankondiging op de achterzijde de zinsnede met betrekking tot het jaar 1904 is vervallen.

Het formaat van de afleveringen is 23.8 x 32.3 cm. De omslagen zijn van dik grijs papier met, in een versierde rand (naar anoniem ontwerp), de volgende titel (zie figuur): 'Het Vogeljaar. Handleiding tot het leeren kennen der meest voorkomende Nederlandsche Vogels. Door Jac. P. Thijsse. Met 14 gekleurde Platen van Keulemans en J. van Oort en tal van andere Illustratiën. Amsterdam. W. Versluys'. Voor verdere bibliografische gegevens verwijs ik naar hierboven geciteerde artikelen.

● Dr. L. van der Hammen, Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden.

LITTERATUUR:

Hammen, L. van der (1973): Bibliografische aantekeningen over Jac. P. Thijsse's Vogeljaar. Zoölogische Bijdragen 13: 9-20.

Hammen, L. van der (1973 a): Bibliografische aantekeningen bij de zevende druk van Jac. P. Thijsse's Vogeljaar. Het Vogeljaar 21: 333-335, 1 fig.

XVII Internationaal Ornithologisch Congres

Tijdens het XVI Internationale Ornithologische Congres in Canberra nam het internationale Ornithologische Comité de uitnodiging van het Deutsche Ornithologen-Gesellschaft aan om het XVII Congres in de Duitse Bondsrepubliek te houden. Het koos prof. Donald S. Farmer (Seattle) als voorzitter van het congres. In overleg met de voorzitter besloten de Duitse leden van het Internationale Ornithologische Comité het congres van 4 tot 11 juni 1978 te houden in de Kongresshalle van West-Berlijn; Rolf Nöhning van de Berlijnse Dierentuin werd aangewezen als Secretaris-Generaal.

Voor het eerst is het Wetenschappelijke Programma Comité Internationaal. De leden zijn Immelmann, voorzitter, (Bielefeld), Berthold (Möggingen), Bock (New York), Dorst (Parijs), Gwinner (Erling-Andechs), Ilyichev (Moskou), Snow (Tring) en Wiltschko (Frankfurt am Main). Men is van plan vijf plenaire vergaderingen te houden. Verder zullen er ongeveer 30 symposia gehouden worden, die ingedeeld zijn in 4 series, die gelijktijdig plaatsvinden. De ingestuurde lezingen zullen opgehangen worden als 'posterlezingen', waarvoor de Kongresshalle uitstekend geschikt is. Aanwijzingen betreffende het in elkaar zetten van posterlezingen zullen later beschikbaar gesteld worden. Tijd en ruimte voor ronde-tafelbesprekingen zullen toegewezen worden aan geschikte personen of groepen, die zich kunnen opgeven bij de Secretaris-Generaal. De onderwerpen en de samenstelling van deze besprekingen vallen onder de bevoegdheden van de organisatoren of organisatorische groepen in overleg met de voorzitter van het Wetenschappelijke Programma Comité. Deze onderwerpen, alsmede die van de posterlezingen, zullen aangekondigd worden in het programma van het congres. Een uitvoerig filmprogramma zal worden

opgesteld door een comité, met Georg Rüppell (Erlangen) als voorzitter. Er zullen dag- en avond-vergaderingen gehouden worden en ook herhalingen van de meest populaire bijeenkomsten. Voor en na het congres zullen er excursies plaatsvinden, niet alleen in het gastland, maar ook in verscheidene andere Europese landen. Bijzonderheden zullen vermeld worden in de tweede aankondiging, die in augustus 1976 verzonden zal worden, en die formulieren zal bevatten voor voorlopige aanmelding voor het congres en de excursies. Zij die aan het congres willen deelnemen, worden verzocht zich zo spoedig mogelijk in verbinding te stellen met het secretariaat, zodat de tweede aankondiging en andere mededelingen aan hen kunnen worden toegezonden. Aanvragen moeten gericht worden aan de Secretaris-Generaal, Rolf Nöhning, Zoölogischer Garten, Hardenbergplatz 8, 1 Berlin 30, Duitse Bondsrepubliek.

Vogelvergiftigingen

Een bericht in het 'Algemeen Dagblad' van 27 maart '76 meldt dat in midden-Limburg een tiental Buizerden door vergiftiging is omgekomen. Men meent dat de vogels vergiftigde Houtduiven hebben gegeten. De oorzaak is vermoedelijk te vinden bij de boeren die hun zomergrenen met landbouwvergift hebben bespoten om schade door Houtduiven tegen te gaan.

In 'De Telegraaf' van 5 mei '76 lezen wij dat de Vogelwacht Borculo in de Geldersche Achterhoek de alarmklok heeft geluid omdat in enkele dagen tijds diverse vogelsoorten zijn omgekomen door het eten van vergiftigde larven. Onder de dode vogels bevinden zich niet alleen uilen, maar ook Buizerden die toch al zo'n zeldzame verschijning in Oost-Gelderland zijn. Volgens de Vogelwacht zijn de dieren zo goed als zeker omgekomen door het eten van larven die met parathion zijn bespoten.